

2886.
Pälkäne.

17. Savinen nuuskarasia; kansi ruvilla. Ornamenttina sirkilä koristeita. "Epälon kylästä - talletettu polvi polvelta".

Sääksmäki.

18. Valinkivi, 57 mm pitkä, $28\frac{1}{2}$ leveä ja liki 15 mm paksu; toisella sivulla tähtikoristeita varten ympyriäisin kuopin; toisella sivulla pitkänsoikea syvennys. Mustalahden kylästä Eriika Suominen - pellosta löytyy".

19. Valinkivi; pituus 80, lev. $34\frac{1}{2}$ ja paksuus $12\frac{1}{2}$ mm. Toisella sivulla sydänkuva, toisella kaksi ymp. syvennystä, jonka pohjassa kehä ja risti. "Laatosten kylästä Kustaa Krekola - pellosta löytyy".

Vesilahti.

20. Kovasin, jonka toisessa päässä on valinkuoppa. Pituus $114\frac{1}{2}$, leveys 30 mm. Löydetty Säijän pellosta.

Muist. Aksessioniluetelossa on esineitten luku 22, koska etulukon (n:o 12) molemmat avaimet ovat lasketut erikseen.

2887.

Esineet, jotka ylioppilas Anton Elias Snellman kesällä 1892 S. Muin. Yhdistyksen stipendiaattina keräsi Karstulan ja Kivijärven seurakunnista. SMY:sen pöytäk. 7/IV-1893.

Karstula.

1. Tasataltta, jyrkkälaskuinen terä myös varsi Kiviaika. päässä. Laskupuolinen pinta melkein kokonaan hiomaton. Pituus liki 85, leveys 42 x 22 ja paksuus 14 mm. Löyd. Wahangan kylän Koskelan maalta, Niemensuon niityllä olevasta lokakuopasta noin 1,5 metr. syvyydestä.

2887.
Karstula.

2. Värttinänpyörä kivistä. Laajuus 51 ja pks. 11 mm. (Epämäär. aika. Löyd. saman talon maalta, kuin edell., vanhaa tulisijaa särkiessä.
3. Ohut reikäkivi, epäsäännöllinen. Laajuus 92 x 120 mm. Paks. 8 mm. Löyd. Vahangan Isonahon Kaijanmäen torpan maasta Kaijanlammen pohj. rannalla olevasta kytöjasta, noin 45 sm syvyydestä. Kiviaika.
4. Ohut reikäkivi, samanlaatuinen kuin edell., mutta isompi. Laajuus 94 x 145, ja paks. 11 mm. Löydetty samoin kuin edell.
5. Tasataltta, harmaa-viheriäinen. Suurimmaksi osaksi hiomaton. Pit. $90\frac{1}{2}$, lev. teräpästä, josta vähän kapenee, 40 ja paksuus $10\frac{1}{2}$ mm. Löyd. Aution talon pellosta Kimingin 1. Mötön kylässä.
6. Tasataltta, harmaaviheriä; pahasti vahingoittunut. Oik. kaksiteräinen 1. kaksoistaltta. Pit. 74, lev. 46 ja paks. $15\frac{1}{2}$ mm. Löyd. Nopolan kylän Sahamäen pellosta.
7. Taltta, jonka terä muistuttaa tuuran terää. Pit. 104, lev. 42 ja paks. 18 mm. Löyd. samasta pellosta kuin edell.
8. Kaksoistaltta, kouru- ja tasa-. Kouruterä on murtunut. Pit. 110, lev. 41 ja paks. 23 mm. Löydetty Kotkan kallion itävierteeltä, Kyyjärven lounaisrannalla Kotkanniemen talon maata.
9. Hoikka kovasin, jonka toinen pää terävä. Luult. nykyaikainen kalu, käytetty viikatteen liippana. Pituus 235, lev. 21 ja paks. $21\frac{1}{2}$ mm. Löydetty Lamminsarka-nimistä kytömaata kuokkiessa, Mäntymäen talon maata Kyyjärven kylässä.
10. Ohkainen kivikirves, jonka terä vahingoittunut. Pit. $150\frac{1}{2}$, lev. $48\frac{1}{2}$ ja paks. 19 mm. Kalu oli monta vuotta sitten tavattu Juoksuahon torpan lähellä olevalla kankaalla maan päältä, Saunamäen kylän Pohjoisahon maata.
11. Kiviaseen varsi, poikkil. pitkänsoikea, pinnalta raitainen. Pit. 226, lev. 73 ja paks. 35 mm. "Haltusen kytöä kuokkiessa (Saarijärven puolella rajaa Kalmarin kylän Ruunanniemen talon maalla) löytyi suuri tasataltta, josta tämä kappale on ainoastaan kolmas osa. Ase oli särkynyt, kun löytäjät tahtoivat koettaa sen kestävyyttä.
12. Kourutaltta, jonka toinen teräkulma on murtunut, Varsipää on suippuinen, hiomaton. Pit. 129, lev. 33 ja paks. 24 mm. Löydetty Kalmarin kylän Pirttiniemen talon maasta, vanhaa peltoa muokattaissa.

Saarijärvi.

2887.
Pylkönmäki.
13. Pieni ympyräinen kivihelmi, joka lienee kuulu- (Keskiaika?)
nut katoolliseen rukousnauhaan. Laajuus 13 1/2
paksuus 5 mm. Lasten löytämä joku kesä sitten
Uotinsalmen pihalta maan päältä.
- Kivijärvi.
14. Kourutalтта, jonka kouru on hyvin matala . Kiviaika.
Poikkileikkaus 4-kulmainen. Terä tylsäksi na-
kerrettu. Pituus 80, leveys 33 ja paksuus 19 1/2
mm. Löydettiin maan päältä Haapajärven kylän
Harjun taloon kuuluvan Wipunäen kankaalta, jo-
ka sijaitsee talosta noin pari kilometriä i-
täänpäin.
15. Tasatalтта, terävä, varsi suippeneva, epätä-
sainen ja hiomaton. Pituus 104 1/2, leveys te-
rän puolelta melkein 45 ja paksuus 16 mm. Löy-
detty n.s. Ison Leppälän talon ympäristöltä .
Lahjoittanut maanviljelijä J. Lyytinen Leppälän
kylästä.
16. Tasatalтта, jonka suippuinen varsipää on myös-
kin teräväksi hiottu. Terästä kappale lohjennut.
Pituus 79, leveys terältä 49 ja paksuus 16 mm.
Löyd. Ison Leppälän rantapellostä. Lahjoittanut
maanviljelijä J. Lyytinen.
17. Epämuotoinen reikäkivi. Laajuus 134 x 111, pak-
suus 52 mm. Löydetty Rutasaaren Kruunun torpan
maasta, Kivijärven itärannalta.
18. Epämuotoinen reikäkivi. Laajuus 140 x 112 1/2 ,
paksuus 45 mm. Löydetty likeltä edellistä kiveä.
19. Tasatalтта, terävä ja tasaleveä. Pituus liki
126, leveys 41 ja paksuus 14 mm. Löydetty Ruta-
saaren Kruunun torpan ympäristöstä.

2887.

Kivijärvi.

20. Kivi, joka on 4-kanttinen, kolmelta taholta hiottu, mutta muuten epäsäännöllinen. Pituus 146, leveys 56 ja paksuus 42 mm. Löydetty Ru-tasaaren Kruunutorpan ympäristöstä.
21. Kourutaltan teräkatkelma, Pituus 42, leveys 36 ja paksuus 13 mm. Löydetty Leukain salmen itäpuolelta, Kivijärven länsirannikolta. Kalu oli löytäessä eheä, mutta tuli sitten särje-tyksi.
22. Tasataltta, melkein tasaleveä, Myös varsipää näyttää terälle. Pituus 74 1/2, leveys 46 1/2 ja paksuus 13 mm. Löydetty Jokelan talon ympä-ristöltä Muholan kylää.
23. Tasataltta, varsipää viistoon suippupäinen; Pituus 79, leveys 34 ja paksuus 10 mm. Löydet-ty Jokelan talon ympäristöltä Muholan kylää.
24. Tasataltta, sivuilta epätasainen ja hiomaton; Pituus 73, leveys liki 34 ja paksuus liki 20 mm. Löydetty Jokelan talon ympäristöltä Muho-lan kylää.
25. Tasataltta, terältä ja sivuilta vähän kaapu-tettu. Pituus 61, leveys 41 ja paksuus 16 1/2 mm. Löydetty Jokelan talon ympäristöltä Muho-lan kylää.
26. Tasataltta, varsinkin varsi pahasti vahingoit-tunut. Pituus 64, leveys 41 1/2, ja paksuus 12 mm. Löydetty Jokelan talon ympäristöltä Muholan kylää.

2887.
Kivijärvi.

27. Kourutaltan teräkatkelma. Toisesta sivusta liuskoja lohkaistu. Pituus 65, leveys $29\frac{1}{2}$ ja paksuus 19 mm. Löydetty Jokelan talon ympäristöltä Muholan kylää.
28. Lastanmuotoinen siera, Lienee nykyaikainen. Pituus 225, suurin leveys 54 ja paksuus liki 16 mm. Löydetty Jokelan talon ympäristöltä Muholan kylää.
29. Kovasimen puoliska kiviaseitten hieromista varten. Neljällä hieromissivulla. Pituus 132, leveys ja paksuus toisesta päästä 56 x 54 ja toisesta päästä liki 40 x 42 mm. Löydetty Kuivajärven etelärannalta eli entisestä pohjukasta.
30. Tasataltta, kaaputettu. Kapeneva varrelle. Pituus 55, leveys $38\frac{1}{2}$ ja paksuus 13 mm. Löydetty Hakkaronniemen talon pellosta Kinnulan kylää. Lahjoittanut ylioppilas Olsoni.
31. Jousipyssyn rattaat. Löydetty Koskelan pellosta kaksi kesää sitten. Lahjoittanut Koskelan isäntä Vahangan kylässä.
32. Jousipyssyn rattaat, sileät ja ei ruostuneet niinkuin edelliset. Löytöpaikkaa ei tunneta. "Suokonta, Kyyjärven kylässä" (lahjoittanut?).
33. Kannus, jonka kaaren keskustasta lähtee paksu, tuuman pituinen piikki. Kaaren kumpaisessakin päässä on erityinen koukku; toises

Kiviaika.

Karstula.

Historiallinen
aika.

2887.

Karstula.

sa on vielä lisäksi solki. Sanotaan löydetyn kivirauniosta ihan likeltä Keskisen taloa, Pölkin kylää, Kyyjärven rannalla. Raunio oli joku vuosi sitten perin pohjin hajotettu, jolloin tämä esine löydettiin.

34. Raut. nuolenkärki 2-sulkainen, ruodolla varustettu; koukussa. Pituus 152, leveys 25 ja paksuus $5\frac{1}{2}$ mm. Löydetty Nihdinpalkokankaan somerokuopasta noin metrin syvyydestä (Karstulan kirkolta noin kaksi kilometriä Saarijärvelle päin. Lahjoittanut kauppias K.J. Varvikko.

Kivijärvi.

35. Takkapohjainen kirves, hyvin ruostunut ja rikki. Korkeus 133 ja kasain väli 96 mm. Löytöpaikkaa ei tarkkaan tunneta, luullaan jostakin pellosta löydetyn, Haapajärven kylää.

Historiallisen
ta ajalta.

36. Pieni rautainen petkel, ruostunut. Pituus 82, putken leveys 40 ja paksuus 26 mm. Löydetty Haapajärven kylään kuuluvan Haapaniemen talon Otaniemi-nimisen torpan pellonojasta parin korttelin syvyydestä.

(valok.V.A.
35:20).

37. Jousipyssyn rattaat, jonka pyörät ovat messingistä. Löydetyt monta vuotta sitten Kinnulan kylän Pösölän talon maalta. Lahjoitti tämän talon isäntä.

Karstula.

38. Neljällä korvakkeella varustettu leukakirves, myöhemmältä rauta-ajalta. Korkeus 125, silmän pituus (korvakkeen päästä päähän) 56, kasain väli 79 mm. Löydetty noin 3 korttelin syvyydestä Lahdenperän kydön ojaa kaivaessa Haa-

paniemen talon maalta Karstulan kirkonkylää.

2887.
Karstula.

39. Luukone, kaksiputkinen . Pituus $65\frac{1}{2}$, leveys paksummasta päästä 27, kapeammasta 19; paksuus liki 17 x 13 mm. Löydetty Kyyjärven l.Nopolan kylän Mattilan talon kantapellosta.

2888.
Loppi.

Teräpuolen puolikas pitkistä vasarakirveestä. Löydetty Tervalammin talon maasta Räyskälän kylää viime kesänä, jolloin se oli kokonainen, vaikka se sitten lasten käsissä katkesi ja toinen puoli hukkui. Ostettu maisteri E. Nervanderin kautta Fr. Vikt. Karell'ilta. S.M.Y:sen pöytäk. 18/IV 1893 ja verif.

Kiviaika.

2889.

Matti Mild'in lähettämät esineet. S.M.Y:sen pöytäk. 20/IV 1893 ja verif.

Nurmijärvi.

1. Teräpuolinen puolikas kivisestä (vasara)kirveestä. Katkennut reiästä. Epäsäännöllinen, nähtävästi valmistamaton kappale. Pituus 96, leveys 47 ja paksuus 37 mm. Löydetty ometon ruutia kaivaissa Hyvinkään kylän Yli-Usmin talossa. "Rautaseipäällä lyöty poikki, mutta toista puolikasta ei löytynyt".

Hausjärvi.

2. Vasarakirves, puolitekoinen ; reiän kohta ai-noastaan pienillä syvennyksillä kahden puolen (valok.V.A.21:10). merkitty. Pituus 119, leveys 55 ja paksuus